

Musikaalinen tunnematka monikulttuurisessa varhaiskasvatussyhteisössä.

Pauliina Banauliker, pauliina.banauliker@sateenkaarikoto.fi

Känsloresan-materiaaliin tutustumalla olen oppinut ottamaan uudella tavalla klassisen musiikin mukaan varhaiskasvatuksen arkeen. Känsloresan on pedagoginen malli, ei terapiaa. Sen avulla voidaan kehittää mielikuvitusta ja kokea erilaisia tunteita ja oppia niistä.

Musiikin kieli on universaalia ja sen avulla voidaan kommunikoida ja työskennellä yhdessä myös silloin, kun yhteistä kieltä ei ole. Musiikki auttaa lapsia ja kasvattajaa kohtaamaan toisensa tasavertaisina tekijöinä ja kokijoina.

Klassinen musiikki (tai joku muu musiikin laji) saattaa tuntua vieraalta ja vaikeasti lähestyttävältä. Työpajassa kokeilimme uuteen musiikkiin tutustumista leirinuotio-mielikuvan avulla. Samalla tavoin, kun voimme istua mukavasti nuotion ääressä, katsella tulta, tuntea sen lämpöä ja valoa ja aina välillä nähdä odottamattomia kipinöitä tai kuulla räiskähdyksiä, voimme myös suhtautua musiikkiin. Voimme kuunnella sitä meditatiivisesti ja suhtautua siihen ilman ennakko-odotuksia.

Kokeilimme myös, miltä tuntuu kuunnella musiikkia assosiatiivisesti antamalla mielikuvien virrata vapaasti tai analyttisesti kiinnittämällä huomiota instrumentteihin, äänen voimakkuuteen, sävelkulkuihin tai musiikin rakenteeseen.

Kuuntelimme kertomuksen Peeristä metsässä ja vuorenpeikkojen luolassa. Päiväkodissa olen tutustuttanut lapset tarinaan ja aihepiiriin ensin kertomalla kertomuksen neutraalisti, seuraavalla kerralla eläytyen ja lopulta tarina on leikitty musiikin mukana siten, että aikuinen on Peer ja lapset ovat vuorenpeikkoja. Paras kokemus tästä harjoituksesta on ollut, kun lapsiryhmä on ollut riittävän pieni, 3-5 lasta ja jokainen heistä on ollut minulle riittävän tuttu. On tärkeää, että aikuinen osaa havainnoida lapsen tunnetilaa harjoituksen aikana.

Viimeisessä harjoituksessa kuvittelimme heräävämmä aamulla ja nousevamme ylös. Katsoimme ikkunasta ja nautimme näkemästämme. Päätimme lähteä ovesta ulos. Katselimme ympärillemme ja tervehdimme vastaan tulevaa ihmistä. Lopuksi jaoimme keskenämme, mitä näimme ikkunasta ja kuka tuli meitä vastaan, jolloin saimme käsityksen siitä, miten sama musiikki voi synnyttää erilaisia mielikuvia kuuntelijoista riippuen. Lasten kanssa harjoitusta voi muokata esimerkiksi

niin, että keskeyttää musiikin välillä ja kukin saa kertoa mielikuvistaan, jolloin musiikin mukana syntyy lasten oma tarina.

Työpajassa tehdyt harjoitukset olivat mukaelmia Känslöresan-kirjasta, josta löytyy myös paljon muita klassista musiikkia hyödyntäviä harjoituksia varhaiskasvatuksssa ja kouluissa käytettäväksi. Harjoituksiin liittyvät musiikit saa ladattua omalle laitteelle kirjan mukana tulevan koodin avulla, jolloin niiden tekemisen kynnyks on matala, eikä erityistä klassisen musiikin tuntemusta tarvita. Samaan tapaan voi hyödyntää myös muuta klassista musiikkia. Omassa ryhmässäni satu Prinsessa Ruususesta on lasten toiveesta leikitty myös musiikkileikinä. Käytimme Tshaikovskyn balettia Prinsessa Ruusunen, jonka lapset valitsivat musiikiksi kolmesta vaihtoehdosta tietämättä teoksen nimeä. Lapset kertoivat itse musiikin mukana, missä kohdassa kokivat sadun tapahtumat, kuten pahan haltijattaren tulon Ruususen kehdon ääreen, Ruususen ja prinssin tanssin tai väärtinään koskemisen.

Työskentely klassisen musiikin parissa on antoisaa, koska sen avulla pystytään luomaan ilmapiiri, jossa jokainen saa kokea musiikin omalla tavallaan oikein ja jokaisen kokemus on tärkeä.